

INSPIRATIONS- MATERIALE

SAMTIDSKUNST

INDHOLD

- En introduktion til læreren
- En kort introduktion til samtidskunsten
- Seks inspirationsopgaver
- En analysemodel til samtidskunst
- En værkliste

Oddvar I.N. Darren, Vann mann,
Skulpturparken, KunstCentret Silkeborg
Bad

Kurbygningen, KunstCentret Silkeborg Bad

EMNER

Inspirationsmaterialet behandler følgende emner inden for samtidskunsten:

- Gaden på museerne – Museerne på gaden
- Sansninger
- Samtidskunsten i samfundsdebatten
- Menneskeskildring
- Parfraser - Kunsten går igen
- Globalisering og det nære
-

TVÆRFAGLIGE MULIGHEDER

Inspirationsmaterialet lægger op til følgende tværfaglige samarbejder:

- Billedkunst/Dansk
- Billedkunst/Historie
- Billedkunst/Fysik
- Billedkunst/Samfundsfag

Panoramaskolen, Kurbygningen, KunstCentret
Silkeborg Bad

TIL LÆREREN

INTRO TIL SAMTIDSKUNST

Formål

KunstCentret Silkeborg Bad viser året rundt skiftende udstillinger med et bredt temamæssige spænd, der på forskellig vis kan anvendes til et undervisningsforløb i folke- eller gymnasieskolen. Udstillingerne, der vises på KunstCentret Silkeborg Bad, er fortrinsvis samtidskunst af såvel danske som udenlandske kunstnere, og der lægges vægt på at præsentere et så bredt spektrum af forskellige medier og genrer som muligt.

Dette undervisningsmateriale er udviklet i foråret 2012 af KunstCentret Silkeborg Bad og har som hovedmål:

- At tilbyde en række analytiske greb til tankevækkende kunstoplevelser for eleverne.
- At give plads til elevernes fordybelse og indbyrdes dialog.
- At anskueliggøre samtidskunstens potentiale som en kilde til selverkendelse og større verdensforståelse.
- At vise, hvorledes kunsten er afhængig af tid, kultur og individ, og at f.eks. personlige, sociale, økonomiske og politiske forhold kan aflæses i værkerne.

Målgruppe, anvendelse og indhold

Undervisningsmaterialet er udviklet til undervisere i folkeskolen og gymnasiet som en generel guide til arbejdet med samtidskunst. Materialet tager særligt højde for de krav, der stilles i folkeskolens *Fælles Mål* samt gymnasieskolens læreplaner for billedkunst, men lægger ligeledes op til tværfaglige forløb med fag som historie, dansk, filosofi, religion og samfundsfag. Målet er ikke, at alle opgaverne skal gennemarbejdes til punkt og prikke, men at underviseren alt efter udstillingens tema/fokus kan vælge det emne ud, der findes relevant.

Undervisningsmaterialet tager udgangspunkt i en række emner, som samtidskunsten ofte behandler:

- Gaden på museerne – museerne på gaden
- Sansninger
- Samtidskunsten i samfundsdebatten
- Menneskeskildring
- Parafraiser - Kunsten går igen
- Globalisering og det nære

Materialet indeholder tre dele:

- En *introduktion* til samtidskunstens tematikker og udtryksformer.
- En række konkrete *arbejdsopgaver*, der kan benyttes i undervisningsforløb vedrørende samtidskunsten, hvor eleverne introduceres til temaet, og en række opgaver i relation til dette.
- En generel *analysemodel*, der kan benyttes ved en mere konkret analyse af et samtidskunstværk.

Alle undervisningsmaterialets arbejdsopgaver lægger op til en undervisningsstruktur, der ser således ud:

- Forberedelse på skolen, hvor eleverne præsenteres for det overordnede tema. Der arbejdes efter den i opgaverne udstukne vejledning, og opgavernes tekststykker kan eventuelt benyttes som lektie.
- Et besøg på KunstCentret Silkeborg Bad, hvor den konkrete opgave udføres i grupper på 3-4 elever. Herunder besvares de supplerende spørgsmål, der er udstukket i opgaven.
- Eleverne fremlægger i grupper, hvad de er nået frem til, og temaet afrundes.

Det er en fordel, hvis læreren på forhånd har sat sig ind i undervisningsmaterialet og de aktuelle udstillinger, således at et relevant tema kan udvælges på forhånd.

God fornøjelse!

TIL LÆREREN

INTRO TIL SAMTIDSKUNST

Samtidskunst er kunst, som er skabt i vores samtid – i nutiden, af nulevende kunstnere. Kunstnerne arbejder med en bred vifte af forskellige udtryksformer som maleri, skulptur, videokunst, installationskunst mv., til tider på samme tid. Der arbejdes i samtidskunsten med nye udtryksformer som internetkunst og streetart, der undertiden udfordrer idéen om, hvad der er kunst, og hvor kunsten hører til.

Udover dette, er der ligeledes sket en ændring af forholdet mellem form og indhold i kunstværker. Samtidskunsten er konceptuel, hvilket betyder, at hvor der tidligere blev lagt stor vægt på, at et kunstværk var æstetisk smukt og veludført, lægges der nu stor vægt på indholdet, hvad der formidles og hvad værket fortæller om den tid, vi lever i.

En tredje ting, der er særegen ved samtidskunsten er, at værkerne ofte lægger op til dialog og interaktion med beskueren. Samtidskunstværker muliggør mange fortolkningsmuligheder. En fortolkning af et samtidskunstværk er ikke entydig, og er afhængig af hvem der ser. Det er af stor betydning, hvilken 'bagage' vedkommende har med sig, og i hvilken sammenhæng værket ses. I mange samtidskunstværker er mødet mellem værk og beskuer vigtigere end værket i sig selv, idet værket først fuldendes i mødet med beskueren.

Temaer

Samtidskunstværkerne reflekterer over den tid, de er frembragt i. Værkerne kan ikke ses som æstetiske objekter isoleret fra omverdenen, men behandler ofte emner, der relaterer sig til vores hverdagsliv. Emner inden for det hjemlige, sociale og politiske liv bliver ofte behandlet og giver beskueren mulighed for at reflektere over den tid, de selv er en del af.

Udtryksformer

Samtidskunst indebærer, at kunstneren både reflekterer over sin egen tid og over sin udtryksform, der ofte nedbryder den traditionelle forståelse af, hvad der udgør et værk. Samtidskunst handler altså i høj grad om, hvordan kunstneren anvender traditionelle eller nye udtryksformer. Det følgende er en kort oversigt over samtidskunstens udtryksformer:

Netkunst: Netkunsten opstod i 1990'erne som en af mange reaktioner på opfindelsen af internettet. Begrebet netkunst dækker over kunst, der er lavet direkte til internettet og mimer de arbejdsprocesser, man kender fra anden brug af internettet.

Værkeeksempel – Artnote, 100 Drawings, 1999, Nikolaj Recke m.fl., www.artnode.org.

Interventionskunst, social skulptur, politisk kunst: Disse kunstformer ligner den virkelige verden og spiller sammen med den virkelige verden. Værker inden for denne genre, rummer i større eller mindre grad et politisk og socialt engagement, og kunstnerne bag er af den overbevisning, at kunsten kan have en stemme i sociale og politiske diskussioner, og at kunst kan være med til at ændre den verden, vi lever i.

Værkeeksempel – Superflex, Fra Biogas, 1996, Tanzania.

Konceptkunst: Konceptkunsten binder sig ikke til ét enkelt medie, men tager sig ud på varierende vis. Det er ikke det fysiske produkt, der er værket, men selve idéen. Genren fik sit navn i slutningen af 1960'erne, men har op gennem 1990'erne stadig været et yndet udtryksmiddel.

Værkeeksempel – Jens Haaning, Aurangzeba fra '12 fotos af førstegenerationsindvandre', 2000, lightjet på fotografisk papir, 67,2x47,2 cm., Statens Museum for Kunst.

Installationskunst: Installationskunsten blev udbredt i 1970'-1980'erne, og er en opstilling af genstande, som beskueren enten kan bevæge sig rundt om eller bliver omsluttet af.

Værkeksempel – Olafur Eliasson, *Beauty*, 1993, lampe/vand/haveslage mm., varierende mål, Neugerriemschneider, Berlin.

Videokunst: De første videokunstværker blev skabt i 1960'erne og er stadig med i selskabet af 'nye kunstarter'. Videokunsten er et barn af tv-alderen, og opstod i USA, med stærke bastioner i Europa og den østlige del af verden.

Værkeksempel – Lilibeth Cuenca Rasmussen, *Family Sha La La*, 1998, video, 4:35 min., Statens Museum for Kunst m.fl.

Fotografi: Fotografiet blev officielt opfundet i 1839, men det har været meget længe om at opnå anerkendelse i kunstinstitutionen på lige fod med de 'gamle' kunstarter. Først i løbet af 1980'erne opnår udtryksformen rigtig anerkendelse i Danmark og bliver senere et af samtidskunstens foretrukne. Der kan både arbejdes med iscenesatte og realistiske fotografier.

Værkeksempel – Mads Gamdrup, *Land*, 1995, 50x60 cm., Det Nationale Fotomuseum.

Skulptur: Et skulpturelt værk er en tredimensionelt, fysisk genstand, som oftest giver beskueren mulighed for at gå hele vejen rundt om den. Skulpturgenren har været kendt siden oldtiden, men har som maleriet ændret karakter utallige gange. Særligt gennem de seneste 30-40 år har skulpturen ændret indhold og form.

Værkeksempel – Ron Mueck, *Boy*, 2000, glasfiber, ARoS Aarhus Kunstmuseum.

Tegning, grafik, collage: Efter årtiers eksperimenter med nye udtryksformer i kunsten, som video, installationskunst, netkunst og andre, er nogle samtidskunstnere begyndt at finde tilbage til kunstens 'urformer' som tegningen, grafikken og collagen.

Værkeksempel – Julie Nord, *Nothing's real*, Fiberpen på papir, 124x80 cm., Statens Museum for Kunst.

Maleri: Maleriet er et af de ældste medier i kunsthistorien. Gennem tiden, har maleriet været udsat for utallige funktioner og udtryk, og trods flere dødsdomme, lever genren stadig.

Værkeksempel – John Kørner, *Postkontor*, 2000, akryl på lærred, 150x180 cm., Arken Museum for Moderne Kunst.

Kilder

Lisbeth Bonde og Mette Sandbye, *Manual til dansk samtidskunst*, Gyldendal, 2006

Rune Gad og Camilla Jalving, *Nybrud – dansk kunst i 1990'erne*, Aschehoug, 2006

Størstedelen af værkeksemplerne er hentet fra Manual til dansk samtidskunst, hvor en uddybende tekst om kunstneren kan findes.